

EL DEMÓCRATA

ORGANO DE LA COALICIÓN LIBERAL DEMOCRATICA

Número suelto, 10 cénts.

Saldrá los domingos

Semestre, 1'25 ptas.

Los trabajos insertos en este periódico, se publican bajo la exclusiva responsabilidad de sus autores.

Redacción
Calle de Corró, 96

Administración
Calle de Clavé - Imprenta

Anuncios a precios convencionales
No se devuelven los originales

Problemes socials

Quan en l'any 1916 va estallar una formidable vaga ferroviària en els Estats Units, va ésser nomenat àrbitre per a resoldre dit important conflicte, el President d'aquella República, Mr. Wilson.

En un dels *considerandos* del lluminós dictamen que elaborà, deia que *el treball és més que una mercaderia, perquè el treball d'un home, forma part de la seva vida.*

Aquesta admirable sentència, no solament marcava l'esperit altament altruista i justicier de l'admirable professor, sí que també responia d'una manera palesa a l'ambient creat en els Estats Units per la modernització d'aquella terra, en tots els ordres, però d'una manera notable, en el què aquells grans industrials i comerciants, per a no ferir susceptibilitats de cap mena, designen amb el nom de *millorament industrial*.

Aquesta frase, d'extraordinària latitud, comprèn totes les concessions i millores implantades en les indústries d'aquella terra, ja aconseguides per les organitzacions obreres, concedides sense cap sol lícit pels patrons, o obligades per la legislació social de l'Estat.

En aquest ordre, és d'una significació singular, l'amplitud aconseguida i l'activitat amb que es procedeix, sols explicable en un poble com aquell, que en el curtíssim termini de cinquanta anys, de nació eminentment agrícola ha passat a ésser la primera nació industrial del món, amb la particularitat, que, a l'ensens d'aquesta immensa creació, ha esdevingut una transformació grandiosa en la fesomia industrial, anul·lant o convertint les modestes indústries o tallers, en aquestes empreses poderoses qual descripció produeix estranya sorpresa, i en alguns esperits certa incredulitat.

I aquestes grans empreses, d'una capacitat econòmica i industrial potentíssima, i amb abundància de medis de totes classes, han estudiat tot un sistema de millorament industrial, en el que, demés d'atendre en primer terme les necessitats materials i morals dels obrers, han aconseguit, estimulant la perfecció de les condicions d'aquests, educar-los en una perfecció productiva, en quantitat i en qualitat, que fa que l'indústria nord americana sigui avui un perill molt gros per a totes les indústries europees. En el programa del partit republicà, que ha guanyat les eleccions últimes, derrotant als amics de Mr. Wilson, hi figura la prohibició d'exportar cotó en rama, amb lo qual l'indústria dels filats d'Europa rebria una ferida de mort. I no tindria res d'estranyar, el dia que això fos un fet, que s'autoritzés la sortida de dita matèria solament transformada ja en tela.

L'estudi del millorament del factor obrer, es porta amb meticolós cuidado, tenint en compte els tres següents aspectes: moviments

del personal, import i paga del jornal (que no es fa, en molts casos, cada dissabte, on se cobra per setmanes, ni cada fi de mes, si és per mesos) i condicions del taller o fàbrica.

I dintre del què allí s'entén per millorament industrial s'hi té en compte d'una manera particular tot quant se refereix a previsió, educació i recreo, amb una varietat tant extensa, en determinats casos, que dona veritablement la sensació de que ja és possible millorar-ho més i d'una manera general, el què es refereix a higiene, allotjament i altres varis, tots ells interessants de debò.

Es digne d'estudi, i d'una oportunitat indiscutible, el coneixement de l'assombrós desenrotllament que en aquest ordre ha obtingut l'indústria del Nord d'Amèrica. Comprentent-ho així, el benemèrit Institut Nacional de Previsió va encarregar un detallat estudi de l'indústria d'aquell país a l'il·lustrat enginyer senyor López Valencia, qui redactà una interessantíssima memòria que ens permeterem glossar en successius articles, per a que dintre l'insuficiència de nostres medis, aportem també el nostre gra de sorra; el més petit de tots en l'obra d'escursament de distàncies que s'imposa, si volem que el món fassi via cap el seu just millorament.

Curt, clar i català

Contestant als comentaris de «La Veu del Vallès» del nombre corresponent al dia 20 del que cursa, diem;

Que «El Vallès Nou» no va criticar per a res els comptes municipals publicats per l'Ajuntament d'aquesta vila, i en canvi foren comentats per aquest modest periòdic.

Que en Torras no ha parlat mai a en Jordana del pont que ha d'unir Vallromanes i Monsornès amb Montmeló, i per tant, no pot ésser cert que aquell *peix que es porta l'oli*, segons diu «La Veu del Vallès», contestés el què li atribueixen, fins ofenent a pobles com Bigas i Canovelles, que, entre altres dignitats, poden ostentar la de que el primer ja fa temps aconseguí la independència, i el segon, encare que no en fa tant, no obstant, disfruta ja d'aquest benefici, deslligant-se ambdós del jou del caciquisme *lliguero*, que d'una manera particular a Canovelles robava, estafava i falsificava en forma que sols poden avalar els defensors del caciquisme que tants anys imperà en aquesta vila.

Que en el cas del pont d'aquesta vila, i per a que l'Ajuntament podés adelantar determinades quantitats, degueren prendre's certes precaucions, aconcellats per l'innoble procedir dels *lligueros* en altres comptes, que si convé detallarem.

I per últim, en el referent a aventatges econòmiques ofertes al *digníssim conceller romanista, senyor Xuclà*, direm que nosaltres no

sabem fer ni farem mai el què és patrimoni dels cacics d'aquesta vila; i prova de que això que diuen és fals, que ni en Xuclà, ni en Serra, s'han atrevit a fer cap acusació en Consistori, demostrant que són, políticament parlant, uns falsos i uns covards.

M. i T,

En Serra i el seu «Boby»

Des de que surt «La Veu del Vallès», periòdic nacionalista i *lliguero* que veu la llum pública a Cardedeu i que malparla d'en Torras i defensa l'odiós caciquisme d'en Tardà i en Barangé, que en cada nombre, (n'han sortit 6 ó 7), en Serra, per boca del seu *Boby*, a qui ell anomena *Nasi*, insulta a tort i a dret sense mirar que pot ser un dia li espatllem el *ninot*, o bé li esbotzem els orgues de la seva *ventriloquia* insubstancial, cançonera i avorrida.

En Serra (ell s'anomena *senyor Gregori*), a imitació dels més celebrats *ventrílocuos* ha inventat un *Nasi* que fa partir de... fàstic, i que en res s'assembla al distret i xistós *Boby* ni a l'enginyós i famosíssim *Lloro*. El senyor Serra, vui dir *senyor Gregori* fugint del bon gust i l'ironia, (coses renyides amb els tontos), ha fet del seu *ninot* una grollera *caricatura* dels d'en Martín i en Sanz; aquells parlen — per boca del seu amo — amb intencionat humorisme, i a voltes, tot fent riure, *moceguen*; però l'infeliç *Nasi*, creació burda i ordinària d'un *senyor Gregori* qualsevol, no solament parla per boca de *ganso*, fent el tonto i l'animal, sino que, mancant-li el bon gust i l'ironia, les ha agafades per insultar grollerament, i els seus xistus i agudeses són el tractar de «poques vergonyes», «embusteros», «trafandes» i demés adjectius de *cajón*, a qui, com nosaltres, per higiene, ens hem imposat combatre certes *campanyes periodístiques* contra aquests anònims *senyors Gregoris*, que *es veu que fan com les rates pinyades que la claror els molesta i no més voleien quan es fosc, i procuren apagar els llums perquè no els vegin tal com són, i volen que la claror fugi d'ells...*

—Oi, *Nasi*?

Aquests *senyors Gregoris*, que tenen teulada de vidre i inventen un *ninot* per a que sembli que ells no'l fan són els mateixos de sempre; és dir, i concretant, és sempre el mateix *Gregori*, amb la pipa o sense; és aquell pretensió i petulant personatge que, corrent de fracàs en fracàs, vol refugiar-se, a l'últim de tot, en el *periodisme*, i busca l'acolliment que puguin donar-li en la política xorca i desgraciada que intenten ressucitar dos funestos vividors, assessorats pel Diputat a Corts del districte, i apoiats i ensinestrats interessadament pel mateix *senyor Lligé*.

En Serra, a imitació d'en Martín, ha inventat un *Nasi*.